

Billund
kommune

Miljøgodkendelse af minkproduktion

Mølgårdvej 29, 7200 Grindsted

Februar 2018

Dato: 05-02-2018

Teknik & Økonomi

Natur og Miljø
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Journalnr.: 09.17.17 P19

Sagsnr.: 17/25

P10.2.4.1 vs. 1.11

KS.: RHS

Sagsbehandler:

Mette Hammershøj

Tlf. 7972 7101

MHA@billund.dk

INDLEDNING	3
EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	3
HØRING	4
MILJØGODKENDELSE AF MINKPRODUKTION PÅ MØLGÅRDVEJ 29.....	12
AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER	12
ØVRIGE FORHOLD	13
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	13
GODKENDELSENS UDNYTTELSE OG VARIGHED	20
OFFENTLIGGØRELSE MV.....	20
KLAGEVEJLEDNING	20
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	22
INDLEDNING	22
BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT	22
<i>Husdyrbrugets beliggenhed</i>	22
<i>Besætningens størrelse</i>	24
<i>Driftsbygninger</i>	24
<i>Foder</i>	25
<i>Gødningsproduktion og -opbevaring</i>	26
<i>Energi- og vandforbrug</i>	27
<i>Affald og kemikalier</i>	28
<i>Spildevand / overfladevand</i>	30
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM.	31
<i>Lugt</i>	31
<i>Støj og transport</i>	33
<i>Støv, fluer og skadedyr</i>	34
<i>Landskab og kulturmiljø</i>	35
<i>Driftsforstyrrelser og uheld</i>	36
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD.	37
<i>Ammoniakpåvirkning af naturområder fra anlægget</i>	37
BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	42
OPHØR	43
ALTERNATIVE MULIGHEDER.....	43
SAMLET VURDERING	44
BILAG	45

Indledning

Minkfarmen på Mølgårdvej 29, 7200 Grindsted har ikke tidligere været reguleret af en miljøgodkendelse, idet den ikke har været omfattet af de hidtidige regler herfor. Billund Kommune meddelte den 18. september 2009 tilladelse efter § 10 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov nr. 1572 af 20/12/2006, til etablering af et pelsehus. Husdyrproduktionen forblev uændret på 3.000 årstæver, svarende til en årsproduktion på 103,45 dyreenheder (DE).

Billund Kommune traf den 4. juli 2012 afgørelse om, at en anmeldt halmlade samt velfærdsudvidelse på farmen kunne gennemføres uden forudgående tilladelse eller godkendelse efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Der ansøges nu om en udvidelse af produktionen på minkfarmen til 5.000 årstæver, svarende til 172,41 DE. Billund Kommune har derfor udarbejdet denne miljøgodkendelse. Ansøgningen blev første gang indsendt den 30. september 2016. Det fremgår af § 9, stk. 9 i ændringslov nr. 204 af 28/02/2017, at sager om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der ikke er færdigbehandlet i 1. instans den 1. august 2017, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler, jf. dog stk. 10. Af stk. 10 fremgår, at i ovennævnte sager fastsætter kommunalbestyrelsen ikke vilkår, der vedrører husdyrbrugets arealer.

Da sagen ikke er færdigbehandlet den 1. august 2017 er henvisningerne til Husdyrloven i denne afgørelse derfor en henvisning til LBK nr. 442 af 13/05/2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Ligeledes er henvisningerne til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen en henvisning til BEK nr. 211 af 28/02/2017.

Godkendelsen meddeles i henhold til § 11 i Husdyrloven, og omfatter hele husdyrbruget bestående af eksisterende og ansøgt produktion og anlæg.

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for husdyrbrugets virksomhed. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget, herunder den ansøgte udvidelse, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af forslaget til miljøgodkendelse, har Billund Kommune lavet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår af det nedenstående.

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Afgørelsen vedrører husdyrbruget på Mølgårdvej 29, 7200 Grindsted, *matrikel nr. 1d, Stenderup By, Ansager*. Ejendomsnummeret er 530 000 6258. Bedriftens CVR nr. er 37680079. Husdyrbruget ejes og drives af Grindsted Pelsdyravl A/S, Liljevej 3, 7850 Stoholm Jyll.

Høring

Ansøger har ansøgt om dispensation fra afstandskravene i Husdyrlovens § 8, idet en ansøgt 6-rækket hal samt to ombygninger er placeret nærmere end 30 m fra naboskel mod *matr. nr. 1æe, Stenderup By, Ansager*, som er mindsteafstanden i henhold til Husdyrlovens § 8. Der er nærmere redegjort for dette forhold i nedenstående afsnit "Husdyrbrugets beliggenhed".

Kommunen har foretaget høring af ejeren af *matr. nr. 1æe*. Ejeren har tilkendegivet, at han ønsker, at lovgivningen skal overholdes for afstandskrav på 30 m i henhold til Husdyrloven. Billund Kommune har dog valgt at meddele dispensation fra afstandskravene, som begrundet i afsnittet "Husdyrbrugets beliggenhed".

Dette udkast til miljøgodkendelse har været sendt i partshøring i tre uger, hvor der var mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet blev sendt til:

Grindsted Pelsdyravl A/S, Liljevej 3, 7850 Stoholm Jyll

Med kopi til:

Kontaktperson Steen Mouritsen, Liljevej 3, 7850 Stoholm Jyll,

sofiendalmink@hotmail.dk

Konsulent Knud Koldborg, knudkoldborg@gmail.com

Naboer indenfor en beregnet lugtkonsekvenszone på 792 meter (se nærmere herom i nedenstående afsnit om lugt):

Ejere, Mølgårdvej 27, 7200 Grindsted

Ejere, Mølgårdvej 33, 7200 Grindsted

Ejere, Mølgårdvej 37, 7200 Grindsted

Ejere, Mølgårdvej 14, 7200 Grindsted

Ejer, Mølgårdvej 9, 7200 Grindsted

Ejer, Mølgårdvej 5, 7200 Grindsted

Ejer af Mølgårdvej 18, 7200 Grindsted)

Ejer af nabomatriklen og af Mølgårdvej 13, 7200 Grindsted

Beboere, Mølgårdvej 13, 7200 Grindsted

Beboere, Mølgårdvej 29, 7200 Grindsted

Indkomne bemærkninger

I forbindelse med høringen har Billund Kommune den 29 og 30. november 2017 modtaget bemærkninger fra ejerne af Mølgårdvej 27, Mølgårdvej 33 og Mølgårdvej 37. Bemærkningerne er vedhæftet som bilag 4.

Bemærkningerne omhandler primært fig. emner:

1. Trafik – huller i vejen og trafiksikkerhed
2. Fluer
3. Indhegning/undslupne mink
4. Støv
5. Lugt
6. Gødningsopbevaring
7. Kommunens tilsyn.

Herudover udtrykkes bekymring over værdiforringelse af ejendom og over, at minkfarmens ejere ikke selv bor på ejendommen.

Kommunen har anmodet ansøger om bemærkninger til høringssvarene.

Ansøgers konsulent har den 6. december 2017 sendt flg.:

Indlægget fra ejerne af Mølgårdvej 27 mener vi har nogle fejl beregninger.

Den eneste forøgelse der vil være af antal af transportere på Mølgårdvej vil være følgende:

1 træk minibig baller til minkfarmen samt 2 træk halm der bliver fjernet.

Gyllen, der vil blive 2000 tæver mere, dermed vil der blive produktion ca. 800 tons gylle, det svarer til 25 træk med lastbil.

Der vil komme diesel olie en gang ekstra

Foder bussen kommer samme antal gange om året transport af skind, vil blive det samme som i nudrift.

Afhentning af jern vil blive det samme.

Dyrlæge vil blive det samme.

Renovation bliver det samme.

Sammenlagt vil der blive ekstra transport på 29 træk.

Idet der ikke er nogen pelseri på ejendommen vil der være ca. 300 lastbil mindre end i nudrift.

Dermed vil der være 271 mindre transport i ansøgt drift end der vil være i nudrift.

Ejerne af Mølgårdvej 27 henviser til de problemer, som var under den forrige ejer.

Såfremt ejerne af Mølgårdvej 27 har problemer med fluer samt løsgående mink vil ejerne af minkfarmen gerne kontaktes, for dermed at kunne rette op på de problemer.

Ang. deres børn sikkerhed vil vi gerne sætte skilte op, der gør vores chauffører opmærksom på at der er skolebørn. Vi kan evt. skrive i hvilket tidsrum de går til og fra skole.

Ansøger har den 3. januar 2018 supplerende oplyst flg.:

Vedr. transportere er det at den tidligere ejer har pelset mink for en del andre farme ca. 160.000 til 200.000 skind pr. år, så det er forklaringen på de mange ekstra transportere der har været. Transport med hele mink til ejendommen og transport af kroppe og fedt væk fra ejendommen.

For at vores transportere med skind ikke stiger er grunden at der bliver leveret et større mængde af gangen.

Vedr. vaskevand bliver der brugt i alt ca. 150 m³.

Den nye hal bliver med fast bund, da det er et krav fra forsikringen.

Læhegnet kan ikke være der da der ligger en mile og det bliver en lukket hal.

Kommunens kommentarer til høringssvarene:

Vedr. trafik.

Efter Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 2, skal kommunen i forbindelse med en ansøgning om godkendelse efter Husdyrlovens § 11 vurdere,

om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Natur- og Miljøklagenævnet anfører i afgørelse NMK-132-00197 af 1. februar 2013 bl.a. følgende:

”Ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med nærheden til landbrug. I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til virksomheden. For virksomhedens egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal benyttes ved til- eller frakørsel. Endelig kan der stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet.”

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår til transport og transportarealer på ejendommen, samt transport til og fra ejendommen. Ansøger har oplyst, at transporter, som ansøger har kontrol over, vil blive forsøgt lagt indenfor normal arbejdstid.

I henhold til Vejlovens¹ § 8 påhviler det vejmyndigheden at holde offentlige veje i den stand som trafikens art og størrelse kræver, mens vejmyndigheden ikke umiddelbart har hjemmel til at pålægge begrænsninger på kørslen. Kommunens vejafdeling oplyser, at Mølgårdvej bliver holdt, som det er politisk vedtaget, at den skal holdes.

Vilkår 20 vedr. udvidelse af det årlige kørselsbehov er præciseret, så det fremgår, at kørselsbehovet ikke må udvides med mere end 10 % i forhold til det, der er angivet **som ansøgt drift** i de tekniske beskrivelser.

Mht. ansøgers forslag om skiltning, oplyser kommunens vejafdeling, at opsætning af skilte på offentlig vej ikke er i overensstemmelse med gældende vejregler. Vejafdelingen opfordrer til, at chaufførerne gøres opmærksomme på skolebørn på anden vis.

Det er fortsat kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg med de stillede vilkår kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne. Da der ikke længere vil være transporter til og fra pelseriet, vil påvirkningen fra transporter formentlig føles mindre for de omboende.

Billund Kommunes miljøafdeling har ikke hidtil modtaget henvendelser vedr. gener fra transporter til og fra ejendommen. Det er fortsat kommunens vurdering, at der med de stillede vilkår er mulighed for at håndtere eventuelle gener, og at det derefter er en tilsynsbeslutning, hvorvidt der skal ske tilpasninger af driften.

¹ LOV nr. 1520 af 27/12/2014. Lov om offentlige veje m.v., med senere ændringer

Vedr. fluer

Husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 72, 75 og 76 indeholder regler vedrørende indretning af pelsdyrhaller, rensning, rengøring og bekæmpelse af fluegener på pelsdyrfarme. Såfremt kommunen ved tilsyn konstaterer, at bestemmelserne ikke bliver overholdt, kan kommunen meddele påbud, jf. §§ 72, stk. f, 75, stk. 6, og 76, stk. 2.

Det er Billund Kommunes vurdering, at reguleringen i Husdyrgødningsbekendtgørelsen i tilstrækkelig grad kan sikre, at der på minkfarmen foretages effektiv fluebekæmpelse til forebyggelse af gener.

For visse typer af gener er der ikke fastsat grænseværdier, f.eks. støv- og fluegener. I forhold til sådanne gener er det kommunens konkrete skøn, om der er tale om væsentlige gener. Hvis kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige påvirkninger, er der i miljøgodkendelsen fastsat mulighed for, at kommunen kan pålægge husdyrbruget at lade foretage sagkyndig undersøgelse af genekilder på husdyrbruget og at gennemføre afhjælpende foranstaltninger.

Det er kommunens skøn ud fra en konkret vurdering, om et husdyrbrug medfører væsentlige fluegener i omgivelserne. Kommunens vurdering sker ud fra gældende lovgivning og Miljøstyrelsens vejledninger.

Grindsted Pelsdyravl A/S overtog ejendommen på Mølgårdvej 29 den 13. maj 2016. Kommunen har ikke modtaget henvendelser/klager over fluegener m.v., siden november 2013. De omboende opfordres til at kontakte minkfarmens ejere, hvis der fremover opleves gener fra minkfarmen. Man er naturligvis altid velkommen til at kontakte kommunen ved vedvarende gener. Kommunen vil derefter følge op på sagen, f.eks. med et uvarslet tilsyn.

Det er fortsat kommunens vurdering, at der med de stillede vilkår er mulighed for at håndtere eventuelle gener, og at det derefter er en tilsynsbeslutning, hvorvidt der skal ske tilpasninger af driften. Med henblik på størst mulig begrænsning af fluegener for de omboende, finder kommunen dog, at der med fordel kan tilføjes et vilkår, der sikrer muligheden for kontrol med overholdelse af reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen om fluebekæmpelse (nyt vilkår 26).

Vedr. indhegning og undslupne mink

Forhold vedrørende indhegning af minkfarme reguleres af Bekendtgørelse nr. 1422 af 03/12/2015 om husning af mink og hegning af minkfarme. Kommunen har ikke hjemmel til at håndhæve regler fastsat i bekendtgørelsen, der håndhæves af Fødevarestyrelsen.

Undslupne pelsdyr reguleres dels af Mark- og vejfredsloven², dels af Jagtloven³. Kommunen er ikke myndighed på disse love.

Vedr. støv

² LBK nr. 1847 af 14/12/2015. Bekendtgørelse af lov om mark- og vejfred

³ LBK nr. 118 af 26/01/2017. Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning, med senere ændringer

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår vedr. støv og støj, samt til- og frakørsler.

Natur- og Miljøklagenævnet har tidligere udtalt, at landzonen er landbrugets arbejdsrum, hvor der må forventes en vis påvirkning fra erhvervet, ligesom man ved bosættelse ved en grusvej må forvente, at landbrugets transport og anden transport i tørre perioder vil kunne rejse støv i omgivelserne.

Mølgårdvej er en kommunal vej, hvor vedligeholdelsen som udgangspunkt påhviler kommunen og ikke de enkelte vejberettigede eller brugere, idet kommunen dog som vejmyndighed kan gøre indgreb overfor beskadigelse fra eventuel uforsvarlig transportadfærd.

På baggrund af ansøgers nye tal vedr. det reducerede antal af lastbiltransporter er det kommunens vurdering, at udvidelsen af dyreholdet på ejendommen ikke vil medføre øgede gener fra støv.

Det er fortsat kommunens vurdering, at husdyrbruget vil kunne drives, uden at transport til og fra husdyrbruget medfører påvirkninger i omgivelserne, som er uforenelige med omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Vedr. lugt

Lugtgener fra husdyrbrug vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne for det ansøgte projekt viser, at lugtbeskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, er overholdt i forhold til alle genekategorier, herunder enkeltboliger.

Dette er ikke ensbetydende med, at omkringboende ikke vil kunne lugte eller høre husdyrbrugets drift, men at påvirkningen vil kunne holdes på et acceptabelt niveau ud fra de vurderingskriterier, der normalt anlægges i Danmark, herunder jf. Natur- og Miljøklagenævnets ovenstående betragtninger om accept af visse ulemper ved bosættelse i landzonen.

I godkendelsen er der fastsat vilkår, som sikrer mulighed for myndighedsmæssige indgreb overfor væsentlige genepåvirkninger.

Billund Kommune vurderer på den baggrund, at den ansøgte produktion ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og omboende.

Kommunens vurderinger er bl.a. foretaget ud fra de beregningssystemer, Miljøstyrelsen har stillet kommunerne til rådighed i forbindelse med husdyrsager. Derudover vil der altid være tale om en konkret vurdering i de enkelte sager.

Kommunens vurdering skal ske ud fra gældende lovgivning og Miljøstyrelsens vejledninger. Kommunens vurdering af væsentlige virkninger på miljøet er foretaget ud fra definitionen i § 11, stk. 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: *Ved væsentlige virkninger på miljøet forstås, at det beskyttelsesniveau for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat, der er fastlagt i bilag 3, overskrides.* Samtlige beskyttelsesniveauer er overholdt for det ansøgte projekt. Det er fortsat

kommunens vurdering, at husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet.

Vedr. gødningsopbevaring

Ejerne af Mølgårdvej 27 påpeger, at kommunens beregning af opbevaringskapacitet er forkert. Det er korrekt, at der i miljøgodkendelsen fejlagtigt er angivet et forbrug af vand til vask af fodermaskiner og fodersiloer på 1650 m³. Dette tal er forkert. Fodermaskiner og fodersiloer vaskes på vaskepladsen, hvorfra der opsamles 150 m³ vaskevand, der ledes til gyllebeholderen. Beregningerne, som kommunen har lavet, skal derfor justeres.

Den årlige normproduktion af husdyrgødning for 5.000 årstæver er 1.900 m³ gylle og 300 m³ dybstrøelse. Sidstnævnte opsamles og lagres på møddingspladsen. Hertil kommer 150 m³ vaskevand. Mængden af møddingsvand er indregnet i normtallene. Al gødning afsættes til biogasanlæg.

Opbevaringsanlæg til husdyrgødning skal have en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen og til, at udnyttelsen af næringsstofferne i husdyrgødningen opfylder kravene i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning. Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel.

For at overholde kravet om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet (jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 9), skal der som minimum være (9/12 mdr. * 2.050 m³/år) ca. 1.537,5 m³ kapacitet for flydende husdyrgødning, og (9/12 mdr. * 300 m³/år) ca. 225 m³ kapacitet for dybstrøelse. Ansøger oplyser, at halm fra under burene opsamles i container og afsættes til biogas. Eventuelt overskydende mængde dybstrøelse fyldes i gyllebeholderen. Der er således tilstrækkelig opbevaringskapacitet for både gylle og dybstrøelse.

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår om, at husdyrbruget til enhver tid kan dokumentere, at kapaciteten af gødningsopbevaringsanlæg opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser.

Oplag af dybstrøelse på møddingspladser skal overdækkes med et tætsluttende og vandtæt materiale straks efter udlægning, jf. § 16 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Gyllebeholderen ligger ca. 400 m fra nærmeste nabobeboelse og er etableret i 2005. Der er således ikke krav om fast overdækning af beholderen, jf. § 22 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Det er fortsat kommunens vurdering, at gødningsopbevaringen reguleres tilstrækkeligt med de stillede vilkår og efter reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Kommunen finder derfor ikke anledning til at stille yderligere vilkår til opbevaringen.

Vedr. kommunens tilsyn

Kommunen gennemfører regelmæssige miljøtilsyn på husdyrbrug, med frekvenser som fastlagt i Miljøtilsynsbekendtgørelsen⁴. I henhold til Retssikkerhedsloven⁵ skal kommunen skriftligt varsle tilsyn. Varsling kan dog undlades under visse betingelser, jf. Retssikkerhedslovens § 5, stk. 4.

Billund Kommune varsler alle tilsyn, medmindre det vurderes, at hensynet til parten selv taler for det eller partens rettigheder findes at burde vige for afgørende hensyn til andre private eller offentlige interesser, og at øjeblikkelig gennemførelse af tilsynet efter forholdets særlige karakter var påkrævet.

Klage over den måde, hvorpå kommunen udøver tilsynspligten kan indgives til Ankestyrelsen, jf. Kommunestyrelsesloven⁶.

Vedr. øvrige bemærkninger

Det er driftsherrens ansvar, at ansatte på ejendommen er bekendt med, og overholder, gældende lovgivning samt vilkår i ejendommens miljøgodkendelse. Såfremt kommunen konstaterer overtrædelser af disse, vil forholdene blive håndhævet.

Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsen er der krav om, at der omkring en pelsdyrfarm skal være et beplantningsbælte. Dette gælder dog kun ved farme med åbne pelsdyrhaller. De to ansøgte haller mod vest er begge lukkede haller, og der er derfor ikke krav om beplantningsbælte. Minkfarmens øvrige haller er til alle sider afskærmede af bygninger eller læhegn.

Den nye hal etableres med fast bund.

Husdyrloven rummer ikke muligheder for at tage hensyn til ejendomsværditab eller tab af herlighedsværdi, men forholder sig udelukkende til, hvorvidt givne afstandsregler kan overholdes. Det ansøgte projekt overholder samtlige afstandskrav til naboejendomme.

Kommunens samlede vurdering

Det er kommunens vurdering, at hvis et ansøgt projekt om husdyrbrug lever op til de krav, der er fastsat i bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er kommunens råderum for at træffe afgørelse om afslag begrænset, jf. Miljø- og Fødevarerministerens svar til Miljø- og Fødevarerudvalget af 31. august 2016. Det ansøgte projekt overholder samtlige opstillede krav.

Det er fortsat kommunens vurdering, at minkfarmen ikke burde medføre væsentlige gener, udover hvad man må forvente på landet. Som følge af naboernes indsigelser, og med henblik på størst mulig begrænsning af fluegener for de omkringboende, finder kommunen dog, at der med fordel kan tilføjes et vilkår, der sikrer muligheden for kontrol med overholdelse af reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen om fluebekæmpelse (nyt vilkår 26). De

⁴ BEK nr. 1476 af 12/12/2017. Bekendtgørelse om miljøtilsyn

⁵ LOV nr.442 af 09/06/2004. Lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, med senere ændringer

⁶ LBK nr. 318 af 28/03/2017. Lov om kommunernes styre, med senere ændringer

indkomne bemærkninger i partshøringsfasen giver ikke anledning til yderligere ændringer i miljøgodkendelsen, udover præciseringen af vilkår 20 vedr. transporter, som nævnt ovenfor.

Partshøring nr. 2

Et nyt udkast til godkendelse har været sendt i 2 ugers høring hos ansøger og hos ejerne af Mølgårdvej 27, 33 og 37 samt ejeren af nabomatriklen. Høringen vedrører udelukkende det nye vilkår, som er stillet på baggrund af de indkomne høringssvar i første partshøring. Det nye udkast indebærer ikke ændringer, som vurderes at have betydning for øvrige omboende, hvorfor der ikke er foretaget fornyet høring hos disse.

Billund Kommune har den 23. januar 2018 modtaget bemærkninger fra ejerne af Mølgårdvej 27. Bemærkningerne fremgår af bilag 5. Billund Kommunes kommentarer til bemærkningerne fremgår nedenfor.

Vedr. læhegn og mile

Ifølge Miljøstyrelsens udmeldinger, var læhegns funktion at skærme for indkig til minkhallerne. De eksisterende minkhaller ligger gemt bag læhegn og bygninger, og kommunen har vurderet, at der ikke var behov for yderligere beplantning omkring farmen. Med nugældende lovgivning, er der ikke længere krav om læhegn om minkfarme med lukkede haller. Det ombyggede pelseri og den nye hal er begge lukkede haller, og der er ikke indkig til farmens øvrige minkhaller.

Tilladelsen til ejendommens nedsivningsanlæg blev givet i 2007 med vilkår om overholdelse af afstandskrav. Kommunen har ikke anledning til at betvivle, at tilladelsens vilkår er overholdt.

Vedr. fluer

Billund Kommune har haft den opfattelse, at når vi ikke har modtaget klager, skyldes det, at eventuelle gener er blevet løst efter henvendelse til ejeren af ejendommen. Man er altid velkommen til at kontakte kommunen.

Vedr. gyllebeholder

BAT (bedste tilgængelige teknik) er overholdt for den ansøgte produktion. Kommunen har derfor ikke hjemmel til at kræve gyllebeholderen overdækket.

Vedr. transport

Billund Kommune har ud fra de først oplyste tal – uden transporter til/fra pelsieriet – vurderet, at transport til og fra ejendommens anlæg med de stillede vilkår kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne. De nyere tal ændrer ikke ved denne vurdering.

Som nævnt ovenfor, påhviler det vejmyndigheden at holde offentlige veje i den stand som trafikens art og størrelse kræver, mens vejmyndigheden ikke umiddelbart har hjemmel til at pålægge begrænsninger på kørslen. Kommunens vejafdeling oplyser, at Mølgårdvej bliver holdt, som det er politisk vedtaget, at den skal holdes.

Kommunens samlede vurdering

Det er fortsat kommunens vurdering, at minkfarmen ikke burde medføre væsentlige gener, udover hvad man må forvente på landet. De indkomne bemærkninger i partshøringsfase nr. 2 giver ikke anledning til ændringer i miljøgodkendelsen, der herved meddeles.

Miljøgodkendelse af minkproduktion på Mølgårdvej 29

På husdyrbruget beliggende Mølgårdvej 29 er der tilladelse til en årsproduktion på 3.000 minktæver, svarende til 103,45 dyreenheder (DE).

Billund Kommune modtog den 30. december 2016 en ansøgning om miljøgodkendelse i forbindelse med, at produktionen ønskes udvidet til 5.000 årstæver, svarende til 172,41 DE. I forbindelse med udvidelsen ønskes der opført en ny 6-rækket hal og en møddingsplads. Derudover ønskes pelsieriet ombygget til en 8-rækket hal, og en 4-rækket hal ønskes ombygget til en 6-rækket hal ved inddragelse af en lagerbygning (se bilag 2).

Ansøgningen er efterfølgende revideret ved nye ansøgningskemaer senest den 1. februar 2018. Endvidere er der løbende tilgået kommunen supplerende oplysninger fra ansøger.

Med denne miljøgodkendelse har Billund Kommune godkendt de ansøgte ændringer. Godkendelsen meddeles efter § 11, stk. 2 i Husdyrloven, idet Billund Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Anlæg og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen, i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Ansøger har ansøgt om dispensation fra afstandskravene i Husdyrlovens § 8, idet den nye 6-rækkede hal samt de to ombygninger er placeret nærmere end 30 m fra naboskel mod *matr. nr. 1ae, Stenderup By, Ansager*, som er mindsteafstanden i henhold til Husdyrlovens § 8. Der er nærmere redegjort for dette forhold i nedenstående afsnit "Husdyrbrugets beliggenhed".

Denne afgørelse om miljøgodkendelse omfatter således også kommunens afgørelse om dispensation efter § 9 i Husdyrloven til placering af byggeriet som ansøgt.

I det omfang andet ikke er nævnt i afgørelsen, er den meddelt på baggrund af de oplysninger, som kommunen har modtaget i forbindelse med sagen, hvorfor afgørelsen hviler herpå.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder byggetilladelser, samt tilladelser iht. Spildevandsbekendtgørelsen⁷.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til Husdyrbrugloven⁸. Udvidelser og ændringer skal anmeldes til Billund Kommune, som skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse, eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Ikke-teknisk resumé

Grindsted Pelsdyravl A/S ansøger om miljøgodkendelse efter Husdyrlovens § 11 til udvidelse af dyreholdet på adressen Møbjergvej 29, 7200 Grindsted.

På ejendommen er der i dag tilladelse til en minkproduktion med 3000 årstæver. Der ønskes en udvidelse til 5000 årstæver svarende til 172,41 DE (dyreenheder).

Bygningsmæssige ændringer:

Der er ansøgt om ombygning af ejendommens pelseri til en 8-rækket minkhal samt etablering af en ny 6-rækket minkhal og en møddingsplads. Derudover ønskes en 4-rækket hal ombygget til en 6-rækket hal ved inddragelse af en lagerbygning (se bilag 2). En tidligere godkendt velfærdsudvidelse med ombygning af 4 stk. 2-rækkede minkhaller til 4-rækkede minkhaller forventes gennemført i forbindelse med det nu ansøgte byggeri.

Transporter

Antallet af årlige transporter stiger fra 353 til 397, en stigning på 12 %. Den største stigning sker i antal transporter med gylle til biogasanlæg. Det forventes ikke, at det øgede antal transporter vil medføre væsentlige gener for omboende.

Forventet udvikling i støv, støj og fluer

Udvidelsen forventes ikke at give anledning til øgede gener for naboer i form af støv og støj. Dette skyldes, at der ikke sker ændringer i arbejdsgange, der giver anledning til støv og støj.

Der forventes ingen øgede gener i form af fluer, idet farmen vil blive holdt ren og ryddelig. Fluens livscyklus søges brudt ved rengøring, kalkning og bekæmpelse af voksne fluer.

⁷ BEK. nr. 726 af 01/06/2016. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

⁸ LBK nr. 256 af 21/03/2017. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Lugt, ammoniak

Beregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at samtlige lovkrav vedr. lugtgeneafstande og kvælstofnedfald i naturområder er overholdt.

Med venlig hilsen

Mette Hammershøj

Miljøsagsbehandler, Landbrug

Billund Kommune, Natur og Miljø

Vilkår

Indretning og drift

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen. Anlæg skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i den miljøtekniske beskrivelse.
2. Før etablering af nye anlæg skal der indhentes byggetilladelse iht. byggereglementet fra Billund Kommune.
3. Ændring af ejerforhold eller ansvar for driften skal meddeles Billund Kommune senest 1 måned efter ændringen.
4. Gødningsrenderne i samtlige minkhaller skal tømmes mindst to gange om ugen. Der må forløbe højst fire døgn mellem to tømninger. I perioder med længerevarende hård frost kan tømning undlades.
5. Minkene skal tilføres halm ad libitum.

Anlæg

6. Gødningsrenderne i samtlige nye minkhaller skal være mindst 36 cm brede. Gødningsrenderne i de eksisterende minkhaller skal være mindst 32 cm brede.

Produktion

7. Godkendelsen omfatter en minkproduktion på 5.000 årstæver, svarende til 172,4 DE.

Gødningsopbevaring og håndtering

8. Husdyrbruget skal til enhver tid kunne dokumentere at have opbevaringskapacitet for husdyrgødning i overensstemmelse med gældende lovgivning, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁹.
9. Pumpning til og fra gyllebeholderen skal ske under opsyn.
10. Gyllebeholderen skal tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.
11. Gyllen i gyllebeholderen må kun røres lige før tømning af beholderen.

Energi- og vandforbrug

12. Vand- og energiforbrug skal ligge indenfor rammerne af størrelserne nævnt i den miljøtekniske beskrivelse. Hvis forbruget efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentligt større, skal husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning lade en sagkyndig gennemgå ejendommen med henblik på udpegning af reduktionsmuligheder.

⁹ BEK nr. 865 af 23/06/2017. Bekendtgørelse om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Affald

13. Husdyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
14. Farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand /overfladevand

15. Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning. Afledningen af ejendommens overfladevand må ikke udvides, inden kommunen har meddelt særskilt tilladelse hertil.
16. Tagvand fra nyt byggeri skal nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning.

Lugt

17. Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtfrembringelse begrænses mest muligt.

Støj

18. Virksomheden skal planlægge flest muligt støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særligt agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00), herunder fra mobile støjkluder.
19. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dagtimer			Midlingstid
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	8 timer
Alle dage*	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	½ time

*Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

Til - og frakørsel

20. Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Det årlige kørselsbehov må ikke udvides med mere end 10

% i forhold til det, der er angivet som ansøgt drift i de tekniske beskrivelser.

21. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal ved udkørsel til offentlig vej være tæt og renholdt i et omfang, så spild undgås.
22. Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne, siloerne og gyllebeholder m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
23. Evt. spild skal fjernes efter arbejdets afslutning og/eller samme dag ved arbejdstids ophør.

Støv

24. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. I tørre perioder, hvor transport kan give gener ved beboelser, institutioner m.v., skal virksomheden i nødvendigt omfang tilrettelægge arbejdets udførelse med henblik på at begrænse støvpåvirkning fra transport, herunder om nødvendigt ved anvendelse af støvdæmpende foranstaltninger eller ved indstilling af transporterne under ugunstige vindforhold.

Skadedyrsbekæmpelse

25. Husdyrbruget må ikke give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.
26. Der skal føres logbog med angivelse af dato samt metoder og midler til at forebygge og bekæmpe fluer.

Lys

27. Husdyrbruget må ikke give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig.
28. For at forebygge lyspåvirkning fra fremtidige bygninger skal eventuelle nye udendørs lamper ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde. Belysning i nye bygninger skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem vinduer eller åbninger i bygningerne.

Olietank

29. Olietanke skal drives jf. gældende Olietankbekendtgørelse¹⁰.

Driftsforstyrrelser og uheld

30. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

¹⁰ BEK nr. 1611 af 10/12/2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal indsendes til tilsynsmyndigheden (Billund Kommune), senest 3 mdr. efter godkendelsen er taget i brug, og der skal herefter til enhver tid forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen. Beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

31. Olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.
32. Påfyldningspumper og slanger skal holdes i en sådan tilstand, at de ikke giver anledning til spild. Påfyldning af brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på betonlagt plads, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand og afløbssystemer. Eventuelt spildt brændstof skal opsamles med det samme. Tankpistol må ikke kunne fastlåses i åben stilling under påfyldning, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.
33. Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal virksomheden straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112, og afværgeforanstaltninger jf. beredskabsplanen skal iværksættes.

Tilsyn og kontrol/Egenkontrol

34. Der skal på husdyrbruget føres egenkontrol med produktionens størrelse. På tilsynsmyndighedens anmodning og ved miljøtilsynets besøg på ejendommen skal forevises en opgørelse med tilhørende bilag over produktionen. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.
35. Husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug.
36. Såfremt tilsynsmyndigheden modtager støjklager over husdyrbrugets drift og produktion, er husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal husdyrbruget dokumentere, at de stillede støjkrav er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og

rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom.

Ophør

37. Ved ophør af bedriften skal haller, gødningsrender og gødningsopbevaringsanlæg mv. tømmes og rengøres. Gødningsrester og spildevand skal bortskaffes efter gældende regler. Al affald skal bortskaffes i overensstemmelse med ovenstående vilkår for affaldsbortskaffelse.

Bemærkninger til godkendelsen:

38. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, før udvidelsen eller ændringen er godkendt af Billund Kommune som værende indenfor rammerne af denne godkendelse.

Godkendelsens udnyttelse og varighed

I henhold til Husdyrbrugloven, bortfalder en miljøgodkendelse, hvis ikke den er udnyttet, inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Herefter gælder, at hvis godkendelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt, jf. definitionen i lovens § 59 a, stk. 2.

Tilsynsmyndigheden kan i henhold til Husdyrbruglovens § 41 ændre vilkårene i godkendelsen ved påbud, jf. lovens § 39. Vilkårene for godkendte forhold kan dog tidligst ændres, når der er forløbet 8 år efter, at de er blevet godkendt.

Offentliggørelse mv.

Endelig afgørelse om miljøgodkendelse offentliggøres den 6. februar 2018 på Billund Kommunes hjemmeside og i Billund Ugeavis og Midtjysk Ugeavis.

Afgørelsen sendes til:

Grindsted Pelsdyravl A/S, Liljevej 3, 7850 Stoholm Jyll

Med kopi til:

Kontaktperson Steen Mouritsen, Liljevej 3, 7850 Stoholm Jyll,

sofiendalmink@hotmail.dk

Konsulent Knud Koldborg, knudkoldborg@gmail.com

Endvidere sendes endelig afgørelse til de hørte, som har fremsendt bemærkninger i forbindelse med høring af forslaget til miljøgodkendelse.

Øvrige:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund,

nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskeren.dk, herford@bbsyd.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dncbillund-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk

DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse eller over dispensationen fra afstandskrav, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrloven. Klagen skal være indgivet senest den 6. marts 2018.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk.

Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes

på Miljø- og Fødevareklagenævnet hjemmeside, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt danner baggrund for afgørelsen om godkendelse af husdyrbruget på Mølgårdvej 29, 7200 Grindsted.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forbindelse med de ansøgte udvidelser og ændringer, samt om udvidelserne og ændringerne kan medføre, at husdyrbruget påvirker omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrloven med tilhørende bekendtgørelse og vejledning.¹¹

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget på baggrund af en gennemgang af, om husdyrbruget i nødvendigt omfang bringer BAT i anvendelse i forbindelse med de ansøgte udvidelser og ændringer.

I nedenstående afsnit "Bedste tilgængelige teknik" er foretaget en opsummerende vurdering.

Beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt

På vegne af Grindsted Pelsdyravl A/S har konsulent Knud Koldborg indsendt ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Mølgårdvej 29. Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, hvor den seneste version af ansøgningen er modtaget den 1. februar 2018.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været behov for supplerende oplysninger. Der er således løbende indsendt supplerende oplysninger. Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningsmateriale.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger i landzone i Billund Kommune. Placeringen fremgår af bilag 1. Husdyrbrugets eksisterende og fremtidige indretning fremgår af bilag 2.

Korteste afstand fra de nye minkhaller til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er ca. 290 m. Afstanden til nærmeste byzone og samlede bebyggelse, er ca. 1,5 km.

Husdyrbrugets staldanlæg og opbevaringsanlæg er omfattet af en række afstandskrav i Husdyrloven:

¹¹ Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen samt Miljøministeriets Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

- §§ 6 og § 20: 50 m til nabobeboelse og 300 m til eksisterende eller planlagt byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: 10 m til bestemte ammoniakfølsomme naturtyper indenfor og udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.
- § 8: forskellige afstandskrav til almene og ikke-almene vandforsyningsanlæg, vandløb, søer, naboskel, offentlig vej, privat fællesvej, levnedsmiddelvirksomhed og egen beboelse.

Afstandskravene gælder for etablering, udvidelse og ændring af staldanlæg og opbevaringsanlæg.

Den nye 6-rækkede hal samt de to ombygninger kan ikke overholde kravet om en afstand på 30 m til naboskel, jf. bilag 2. Ansøger har ansøgt om dispensation fra afstandskravet.

Billund Kommune kan meddele dispensation til etableringen, jf. lovens § 9, stk. 3, hvis det ikke er muligt for husdyrbruget at overholde afstandskravene. Som det fremgår af kortet i bilag 2, kan en alternativ placering af udvidelserne dårligt lade sig gøre på ejendommen, da der er bygget tæt på skel hele vejen rundt.

Kommunen har foretaget høring af ejeren af nabomatriklen, *matr. nr. 1ae, Stenderup By, Ansager*. Ejeren har i mail af 29. november 2017 tilkendegivet, at han ønsker, at lovgivningen skal overholdes for afstandskrav på 30 m i henhold til Husdyrloven, uden at begrunde dette nærmere. Ejeren har den 24. november telefonisk tilkendegivet, at han synes, der lugter og er mange fluer, når han kører på sin mark omkring farmen.

Matrikel nr. 1ae, Stenderup By, Ansager er en bygningsløs matrikel, der indgår i ejerens markdrift. De to bygninger, der skal ombygges, er lovligt etablerede, da afstandskravet i den dagældende Pelsdyrbekendtgørelse¹² var 5 meter til naboskel. Den nye minkhal kommer ikke tættere på skel end minkfarmens øvrige byggeri.

Billund Kommune vurderer, at placeringen af det ansøgte byggeri ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne, hvorfor der herved meddeles dispensation efter § 9 i Husdyrloven til placering af ny- og ombygninger som ansøgt.

Kommunens afgørelse om dispensation kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Det er Billund Kommunes vurdering, at lovens øvrige afstandskrav fortsat kan overholdes i forbindelse med den ansøgte udvidelse.

¹² BEK nr. 1428 af 13/12/2006. Bekendtgørelse om pelsdyrfarme m.v. (historisk)

Besætningens størrelse

På Mølgårdvej 29 drives i dag en minkproduktion med 3.000 årstæver, svarende til 103,45 DE (efter nugældende dyreenhedsberegninger). Produktionen ønskes nu udvidet til 5.000 årstæver, svarende til 172,41 DE.

Nudriften er i ansøgningsmaterialet angivet til 3.000 årstæver, hvilket er i overensstemmelse med den tilladte produktion på husdyrbruget.

Kommunens vurdering

Billund Kommune meddelte den 18. september 2009 miljøtilladelse efter § 10 i Husdyrloven til etablering af et pelseri. Husdyrproduktionen forblev uændret på 3.000 minktæver.

Kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, dog højst over en 8-årig periode. Den oplyste nudrift er i overensstemmelse med den tilladte produktion inden 2007.

Der fastsættes vilkår med grænser for husdyrbrugets maksimale produktion, som svarer til det ansøgte.

Driftsbygninger

Der er ansøgt om ombygning af ejendommens pelseri til en 8-rækket minkhal samt etablering af en ny 6-rækket minkhal og en møddingsplads. Derudover ønskes en 4-rækket hal ombygget til en 6-rækket hal ved inddragelse af en lagerbygning (se bilag 2). En tidligere godkendt velfærdsudvidelse med ombygning af 4 stk. 2-rækkede minkhaller til 4-rækkede minkhaller forventes gennemført i forbindelse med det nu ansøgte byggeri.

Det ansøgte indebærer følgende ændringer i driften i staldanlæggene:

Anlæg	Besætning	Eksisterende antal	Fremtidigt antal
Minkhaller, Eksisterende	Årstæver	3.000	3.000
Minkhaller, Ny 6-rk	Årstæver	0	500
Minkhaller Ombygning til 8-rk	Årstæver	0	1.000
Minkhaller Ombygning til 6-rk	Årstæver	0	500
I alt		3.000	5.000

Efter udvidelsen vil minkfarmen blive drevet med 2 gange ugentlig tømning af gødningsrenderne, proteinindhold på gennemsnitligt maks. 31 % OE i uge 30-47, halm ad libitum og gyllerender på 36 cm i nye og ombyggede haller og mindst 32 cm i de eksisterende haller.

Kommunens vurdering

Indretning og drift af eksisterende og fremtidige haller og anlæg skal ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelse.

BAT

BAT (bedste tilgængelige teknik)

Natur- og Miljøklagenævnet har i en afgørelse fra september 2013 (NMK-131-00140) fastlagt emissionsgrænseværdierne for minkfarme i forbindelse med miljøgodkendelser efter Husdyrloven.

For nye minkhaller har Natur- og Miljøklagenævnet fastlagt en emissionsgrænseværdi på 1,00 kg N pr. årstæve, svarende til flg. kombination af virkemidler: 36 cm brede gødningsrender, tømning af render to gange om ugen, halm ad libitum og foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47. For årstæver i eksisterende minkhaller beregnes en konkret emissionsgrænseværdi ud fra gødningsrendernes faktiske bredde og flg. kombination af virkemidler: tømning af render to gange om ugen, halm ad libitum og foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47.

På den baggrund kan flg. emissionsniveau beregnes for det ansøgte projekt:

	Antal	Emission pr. årstæve kg N/år	Emission i alt kg N/år
Årstæver i nyt/renoveret byggeri	2.000	1,00	2.000
Årstæver i eksisterende byggeri	3.000	1,07	3.210
BAT-emission i alt			5.210

Den faktiske emission er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 5.183 kg N. BAT-emissionsgrænseværdien er dermed overholdt.

Der stilles vilkår til hele bedriften om halm ad libitum og om udmugning minimum hver 3. eller 4. dag og to gange om ugen. Desuden stilles vilkår til rendebredder. Proteinindholdet i foderet reguleres af de generelle regler Husdyrgødningsbekendtgørelsen, og der stilles derfor ikke vilkår vedr. foderet.

I nedenstående del af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering: "Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold", er foretaget en nærmere vurdering af ammoniakemissionen fra anlægget og påvirkningen i den omgivende natur.

Idet det forudsættes, at ombygning, nyetablering og drift af anlægget sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår.

Foder

Ansøger oplyser, at der opbevares små mængder foder, da frisk foder leveres dagligt i hvalpesæsonen og ellers 3 gange om ugen.

Ansøger angiver flg. vedr. BAT:

Foderet leveres fra Sydvestjysk Pelsdyrfoder. Ejerne har således ingen direkte indflydelse på sammensætningen af foderet, herunder indholdet af protein og fosfor. I branchen arbejdes på at sænke indholdet af protein i foderet, og dermed reducere kvælstof i både husdyrgødning om som ammoniakfordampning.

Kommunens vurdering

Grundlaget for reduktion i næringsstofforurening er i lovgivningen baseret på, at der kan anvendes differentierede virkemidler, hvoraf fodring er ét. Da der herudover ikke er fastlagt BAT-krav for fodring af mink, betragter kommunen normtallene for at være BAT, indtil evt. konsistente BAT-niveauer bliver udmeldt fra retningsgivende referencer.

Kommunen vurderer, at et nedsat proteinindhold i foderet i uge 30-47 er BAT. Der er i Husdyrgødningsbekendtgørelsen krav om, at proteinindholdet af omsættelig energi i foderet ikke må overstige gennemsnitligt 31 % i uge 30-47, og der stilles derfor ikke vilkår til proteinindholdet.

I nedenstående afsnit om "Støv, fluer og skadedyr" er foretaget en vurdering af forurening i forbindelse med opbevaring og håndtering af foder.

Gødningsproduktion og -opbevaring

Den producerede gylle bliver opbevaret i eksisterende gyllebeholder fra 2005, der har en kapacitet på 1.850 m³. Det er planen, at der i forbindelse med udvidelsen skal bygges en ny møddingsplads. Den nye møddingsplads bliver ca. 7,5 x 15 m med en oplyst opbevaringskapacitet på 200 ton. Vand fra vaskepladsen ledes til en opsamlingsbeholder, hvorfra det pumpes til gyllebeholderen.

Den årlige normproduktion af husdyrgødning for 5.000 årstæver er 1.900 m³ gylle og 300 m³ dybstrøelse. Sidstnævnte opsamles og lagres på møddingspladsen. Hertil kommer 100 m³ møddingsvand, vaskevand m.v.. Al gødning afsættes til biogasanlæg.

For at overholde kravet om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet (jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 9), skal der som minimum være (9/12 mdr. * 2.000 m³/år) ca. 1.500 m³ kapacitet for flydende husdyrgødning, og (9/12 mdr. * 300 m³/år) ca. 225 m³ kapacitet for dybstrøelse. Ansøger oplyser, at halm fra under burene opsamles i container og afsættes til biogas. Eventuelt overskydende mængde dybstrøelse fyldes i gyllebeholderen. Der er således tilstrækkelig opbevaringskapacitet for både gylle og dybstrøelse.

Kommunens vurdering

Indretning og drift af opbevaringslagre, herunder containeren, skal være i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget til enhver tid kan dokumentere, at kapaciteten af gødningsopbevaringsanlæg opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser.

Der er ikke udarbejdet BAT-blade for gødningslagring på bedrifter med mink eller bedrifter af denne størrelse. I EU's BREF-note for svin og fjerkræ er udpeget nogle teknikker for gødningsoplagering, som efter kommunens vurdering generelt udgør et anvendeligt grundlag for vurdering af oplaget også på andre typer og størrelser af husdyrbrug.

Næsten alle de udpegede BAT-teknikker i BREF-noten er i forvejen krav i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Herudover betragtes det dog også som BAT, at gødningslagre tømmes regelmæssigt (fortrinsvis en gang om året) af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, og at gyllen kun røres lige før tømning af beholderen. Kommunen finder, at disse teknikker skal kræves anvendt ved fastsættelse af vilkår herom.

På baggrund af en sammenstilling af de valgte løsninger (herunder som følge af reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen) og ovenstående BAT-betragtninger, er det kommunens vurdering, at indretning og drift af opbevaringsanlæggene kan betragtes som BAT.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastsat nogle krav til ammoniakemissionen fra stald og lager, samt for ammoniakpåvirkningen i den omgivende natur. I nedenstående del af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering: "Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold", er foretaget en nærmere vurdering af disse forhold. Denne vurdering, samt vurderingen af anlæggets samlede ammoniaktab i relation til BAT i ovenstående afsnit "Driftsbygningerne" er baseret på ammoniakemissioner beregnet i ansøgningskemaet.

I nedenstående afsnit "Driftsforstyrrelser og uheld" er der foretaget en vurdering af forureningsrisici i forbindelse med håndtering af gylle, herunder indretning med pumpe mv..

Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af den fremtidige gødningsopbevaring sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i nærværende afsnit.

Energi- og vandforbrug

Ansøger har oplyst følgende:

Energiforbrug

Efter udvidelsen forventes det samlede elforbrug at blive 40.000 kWh.

Diesel opbevares i to olietanke. Efter udvidelsen forventes dieselforbruget at være ca. 4.000 liter.

Vandforbrug

Hovedparten af vandforbruget på minkfarmen er drikkevand til minkene. Hertil kommer vand til daglig rengøring af fodersilo og årlig rengøring af farmen.

Der bliver brugt 1650 m³ vand til vask af fodermaskiner samt fodersiloer. Der forventes et vandforbrug på 2500 m³ vand efter udvidelsen. Heraf bliver der brugt 100 m³ til rengøring.

I ansøgningen oplyses følgende vedr. ansøgers BAT-tiltag:

- Alle vandventiler på farmen er af ny type, hvor vandspildet er reduceret til et minimum. Hovedparten af vandforbruget er drikkevand til minkene.

Hertil kommer vand til daglig rengøring af fodersilo og årlig rengøring af farmen.

- Vandsystemet er af cirkulationstypen, hvor der holdes et konstant tryk på ventilerne. Systemet giver også mulighed for at opvarme vandet i frostperioder, således at dyrene er sikret vandforsyning i disse perioder. Vandet opvarmes med pillefyr i frostperioder.
- Alle nye vandrør på farmen bliver isolerede, hvilket reducerer energiforbruget i forhold til almindelige uisolerede rør.
- Fodervogne og foderrekvisitter rengøres hver dag efter brug. Rengøringen foretages på en plads, hvor spildevandet opsamles, og hver der ikke er risiko for, at spildevandet kan give anledning til punktkildeforurening.
- Farmen rengøres en gang årligt mekanisk og/eller med højtryksrensere. Erfaring viser, at en god hygiejne i form af rene haller, gyllerender, fodringsanlæg m.v. ofte har en gunstig effekt på lugtmissionen fra anlægget.
- El- og vandforbruget følges via regninger. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.

Kommunens vurdering

Det vurderes, at de anførte ændringer i forbruget af energi og vand, som udvidelsen vil medføre, ikke vil have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Der er ikke udarbejdet BAT-blade for vand- og energiforbrug på bedrifter med mink eller bedrifter af nærværende størrelse. I EU's BREF-note for svin og fjerkræ er udpeget nogle teknikker for vand- og energiforbrug, som efter kommunens vurdering generelt udgør et anvendeligt grundlag for vurdering af forbruget også på andre typer og størrelser af husdyrbrug.

Da der er tale om naturligt ventilerede haller uden opvarmning og med begrænset brug af lys, og da der er tale om et relativt lille vandforbrug, finder kommunen det dog ikke relevant at opstille BAT-krav.

Der stilles vilkår om, at vand- og energiforbrug ikke væsentligt må overskride størrelserne nævnt i den miljøtekniske beskrivelse. Vilkåret suppleres, således at tilsynsmyndigheden ved væsentligt merforbrug kan kræve sagkyndig gennemgang af mulighederne for forbrugsbegrænsning.

Det vurderes, at husdyrbruget har foretaget relevante foranstaltninger til begrænsning af energi- og vandforbrug, og at det herudover ikke er relevant at stille yderligere vilkår til energi- og vandforbrug.

Affald og kemikalier

Ansøger oplyser flg. vedr. affald og kemikalier:

Beskrivelse af døde dyr

Uden for pelsning bliver selvdøde mink frosset ned.

Beskrivelse af fast affald

Opbevares i container og tømmes via tømningssordning.

Jern bliver afhentet efter behov. Der forventes ca. 1 ton om året.

Art	Mængde ansøgt drift	Opbevaring	Bortskaffelse
Forbrændingsegnet affald	200kg	Container	Den lokale genbrug
Jern	1 tons	Container	Afhentes af den lokale jern handler
Plastik	10 kg	Container	Den lokale genbrug
Papir og pap	20kg	Container	Den lokale genbrug

Beskrivelse af kemikalier generelt

Fluegift opbevares i aflåst rum nær fyrrummet, som er i det tidligere pelseri, som bliver lavet om til minkhal.

Beskrivelse af pesticider

Der forefindes ingen pesticider på ejendommen.

Beskrivelse af oliekemikalier

Der opbevares 40 liter motorolie og 100 liter hydraulikolie. Der kommer montør og skifter olie på maskinerne. De medtager affald.

Art	Mængde nudrift	Mængde ansøgt drift	Opbevaring	Bortskaffelse
Pesticidrester	0	0		
Medicinrester/kanyler	2 glas kanyler	4 glas kanyler		Genbrugsstationen Varde
Spildolie	0	0		Det er montør som skifter olie og de tager spildolie med retur.

Beskrivelse af øvrige kemikalier

Forefindes ikke på ejendommen.

Beskrivelse af egenkontrol

Der bliver ført egenkontrol for følgende:
Elværket sender regning 1 gang månedligt.
Gylletank bliver kontrolleret hvert 5. år.

Kommunens vurdering

Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr skal ske efter reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr¹³.

Der stilles et generelt vilkår om, at husdyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

¹³ BEK nr. 558 af 01/06/2011

Der stilles desuden vilkår om, at farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Som et led i udførelse af godt landmandskab anses korrekt tilrettelæggelse af bortskaffelse af produkter og spild for BAT, jf. BAT-grundlaget. Det er kommunens vurdering, at de valgte metoder er BAT.

Spildevand / overfladevand

Ansøger oplyser følgende:

Der bliver brugt 1650 m³ vand til vask af fodermaskiner samt fodersiloer
Der forventes et vandforbrug på 2500 m³ vand efter udvidelsen. Heraf bliver der brugt 100 m³ til rengøring.

Det forøgede forbrug af vand vil blive brugt til vask af maskiner, samt hvalpebunde. Der forventes ca. 100 tons restspildevand fra rengøring af hvalpebunde, samt daglig rengøring af fodermaskine. Alt restspildevand kommer i gylletanken.

Der er tagrender på nogle af de eksisterende haller, og den nye hal vil også blive forsynet med tagrender. Ansøger oplyser, at tagvandet i ansøgt drift vil blive ledt til eksisterende og nye faskiner.

Kommunens vurdering

I Spildevandsbekendtgørelsen defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer. Tag- og overfladevandet må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller have en væsentlig anden sammensætning.

Nedsivning eller udledning direkte til vandløb og søer af overfladevand, som kan være forurenede fra driften, kræver tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsens kapitel 12. Nye arealer må derfor ikke tilsluttes eksisterende afledning eller ny afledning, inden der er meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen.

Der stilles vilkår om, at overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med gødning eller forurenende foder eller opstå anden forurening, ikke må afledes til dræn, vandløb eller nedsivning, samt at afledningen af ejendommens overfladevand ikke må udvides, inden kommunen har meddelt tilladelse hertil.

Tagvand vil normalt ikke være forurenede, men da der kan være tale om store tagflader, hvorfra vand skal afledes, kan det komme på tale, at der skal søges særskilt tilladelse til nedsivning af tagvandet. I det ansøgte projekt skal tagvand fra den nye hal samt fra de haller, der i nudrift er forsynet med tagrender,

nedsives i faskiner. I nudrift løber tagvand fra nogle af minkhallerne direkte på jorden, uden at dette iflg. ansøger har givet problemer med ophobning af vand.

Der er i Husdyrgødningsbekendtgørelsen krav om, at pelsdyrhaller skal være indrettet og konstrueret således, at der ikke står vand i en eller flere pelsdyrhaller eller mellem pelsdyrhallerne. Hvis kommunen konstaterer overtrædelse af dette krav, kan kommunen påbyde, at der inden for en nærmere fastsat frist opsættes tagrender på pelsdyrhallerne.

Det er kommunens vurdering, at tagvandet fra den nye hal skal nedsives i faskiner iht. gældende retningslinjer. Der stilles vilkår om nedsivning i faskiner.

Idet det i øvrigt vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra driftsmæssigt spildevand, finder kommunen ikke anledning til at stille yderligere vilkår i denne afgørelse.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen, og hvilken art, der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Derudover påvirkes også den omgivende natur og vandmiljø af husdyrproduktion - disse forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt

På et husdyrbrug stammer lugt primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk, hhv. ny beregningsmodel for lugt og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne, maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. I vejledningen er anført vejledende lugtgrænseværdier for områdetyperne anført i nedenstående tabel. Der er ikke opstillet lugtgrænseværdier overfor landbrugsejendomme i lovgivningen, idet

landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Resultatet af lugtberegningerne ved de følsomme områdetyper fremgår af tabellen:

Områdetype	Beregnet geneafstand	Faktisk afstand*
Byzone	513 m	1,5 km
Samlet bebyggelse	412 m	1,5 km
Enkelt bolig uden landbrugspligt	246 m	296 m

*Afstand fra lugtcentrum af nærmeste staldbygning.

Beregningerne i forhold til alle områdetyper er udført via den nye lugtmodel.

Kommunens vurdering

Geneafstanden til byzoneområde, samlet bebyggelse og enkeltboliger er overholdt. Som grundlag for beregningerne er anført, at der ikke er andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man normalt ikke vil karakterisere det som generende. I betragtning af afstandene til omliggende ejendomme vurderes, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne.

Ud over geneafstanden, anvendes i lovgivningens regi begrebet lugtkonsekvensområde, som breder sig ud over et større område omkring husdyrbruget end geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er et beregningsmæssigt område omkring centrum for husdyrbrugets produktionsanlæg, om hvilken Natur- og Miljøklagenævnet i flere afgørelser anfører, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres. Natur- og Miljøklagenævnet har på den baggrund vurderet, at beboelse indenfor lugtkonsekvensområdet skal betragtes som omfattede af lovens høringsregler, selvom sådan beboelse eventuelt ligger udenfor geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er for det ansøgte husdyrbrug beregnet til 792 meter.

Med henblik på at reducere luftformige emissioner fra stalde samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning er udpeget nogle teknikker, der kan betragtes som BAT. I den forbindelse er indretning af stalde og opbevaringsanlæg vurderet i ovenstående afsnit om driftsbygninger og gødningsopbevaring.

Idet det herudover vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til indretning og drift af ejendommens anlæg, samt driftsregulering af gødningsudbringning, bør være tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod

lugtgener, finder kommunen ikke anledning til at fastsætte konkrete, lugtbegrænsende vilkår i afgørelsen.

Der fastsættes dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til lugtpåvirkning, som miljømyndigheden finder, er væsentlig, samt vilkår for sagkyndig undersøgelse og afhjælpning af eventuelle lugtgener.

Støj og transport

Ansøger oplyser følgende vedr. støj:

Beskrivelse af støjkloder:

Fodermaskiner.

Strømmaskiner.

Minilæsser

Traktor.

Transport og fodring kan være støjkloder. Udstyr der anvendes til begge formål er godkendt og overholder gældende krav.

Kompressor er placeret i bygning.

Grundet afstanden til naboer samt hegn og beplantning forventes anlægget ikke at give væsentlig støjgener for omkringboende.

Ansøger oplyser følgende vedr. transporter:

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år	Ændring
Foder	280	280	-
Fyringsolie/brændstof	4	5	+ 1
Afhentning af skind/kroppe	5	15	+ 10
Afhentning af døde mink	1	1	-
Strøelse m.v.	4	7	+ 3
Halm	10	15	+ 5
Husdyrgødning	49	74	+ 25
I alt	353	397	+ 44

Transporter vil primært foregå i perioden 7-17 på hverdage. I enkelte korte perioder af 3-4 dage af gangen kan transport af gylle foregå uden for disse tidsrum.

Kommunens vurdering

Støj

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmestliggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Der stilles vilkår om overholdelse af disse grænseværdier.

Der vil i forbindelse med udvidelsen ske relativt få ændringer i støjende aktiviteter, og det er kommunens vurdering, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til overskridelse af støjgrænserne.

Der stilles vilkår om, at virksomheden skal planlægge flest muligt støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særligt agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden, herunder fra mobile støjkluder. For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Billund Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning.

Transport

Antallet af transporter forventes at stige med 44, hvilket svarer til en stigning på omkring 12 %.

Den eneste adgangsvej til ejendommen er Mølgårdvej, der de sidste 630 m indtil ejendommens indkørsel er grusbelagt. Der er tale om en mindre stigning i antallet af transporter, og det er kommunens vurdering, at transporterne bør kunne gennemføres uden at give anledning til væsentlige gener.

Det er på ovenstående baggrund kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Der stilles vilkår om renholdelse af transportudstyr og transportarealer på ejendommen, om planlægning af transporttidspunkter, samt om transportmængde til og fra ejendommen.

Støv, fluer og skadedyr

Ansøger oplyser flg. vedr. støv, fluer og skadedyr:

Støv

Der forventes ingen støvproblemer, da det er en minkfarm.

Fluer og skadedyr

Farmen holdes ren og ryddelig.

Udenfor pelsning bliver døde dyr opbevaret i fryser.

Flue bekæmpelse:

Der bliver sprøjtet med flydende kalk en gang hver anden uge.

Fluesnor: Fluesnor bliver dækket med Agita.

Der er etableret fast bund i nogle af minkhallerne.

Såfremt der konstateres rotter/mus vil den kommunale rottebekæmper blive kontaktet.

Kommunens vurdering

Støvdudvikling på ejendommen kan f.eks. opstå ved håndtering af halm og ved kørsel med landbrugsmaskiner, hvilket dog må vurderes at være begrænset.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen stiller krav om, at det på pelsdyrfarme effektivt skal forebygges, at fluer udvikles via æg-, larve- og puppestadier, og at fluer effektivt skal bekæmpes i overensstemmelse med Retningslinjer for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme, udarbejdet af Aarhus Universitet.

Bekendtgørelsen stiller endvidere krav til opbevaring af foder og til renholdelse af foderrekvisitter med henblik på at hindre tilhold af skadedyr.

Det er kommunens vurdering, at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra støv og skadedyr.

Kommunen finder dog, at der bør sikres mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener, hvorfor der fastsættes vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støv- eller fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.

Lys

Ansøger oplyser flg. vedr. lys:

Der er ingen lys på minkfarmen, dog er der lys på farmen 14 dage før og efter parring.

Kommunens vurdering

Det må antages, at der anvendes lys fra projektører og/eller køretøjer i forbindelse med forskellige operationer, hvilket må være af kortere varighed. Derudover må det antages, at der i forbindelse med pelsningen vil være behov for udendørs lys i et vist omfang. Det er kommunens vurdering, at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

Kommunen finder dog, at der bør sikres mulighed for myndighedsmæssigt indgreb heroverfor, hvorfor der fastsættes vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig.

Landskab og kulturmiljø

Husdyrbrugets eksisterende og fremtidige bygninger og anlæg er vist i bilag 2. Der er ansøgt om ombygning af ejendommens pelseri til en 8-rækket minkhal samt etablering af en ny 6-rækket minkhal og en møddingsplads. Derudover ønskes en 4-rækket hal ombygget til en 6-rækket hal ved inddragelse af en lagerbygning (se bilag 2). En tidligere godkendt velfærdsudvidelse med ombygning af 4 stk. 2-rækkede minkhaller til 4-rækkede minkhaller forventes gennemført i forbindelse med det nu ansøgte byggeri.

Den nye 6-rækkede minkhal vil bestå af en trækonstruktion med røde stålplader.

Kommunens vurdering

Minkfarmen ligger i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Ejendommen ligger udenfor områder, som i Kommuneplan 2025 er udpeget som værdifulde landskaber samt bevaringsværdige kulturmiljøer. Ejendommen ligger heller ikke i områder, som i henhold til kortlægningen i Danmarks miljøportal er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

Ejendommen ligger i et område, som i Kommuneplan 2025 er udpeget som større uforstyrrede landskaber. Det fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at de større uforstyrrede landskaber som udgangspunkt skal friholdes for større byggeri og større tekniske anlæg, så områdernes karakter af uforstyrrethed ikke påvirkes.

Den nye minkhal placeres i tilknytning til ejendommens eksisterende bygninger, og møddingspladsen vil ikke kunne ses uden for farmen. I henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen skal farme med åbne pelsdyrhaller være omgivet af et beplantningsbælte af træer, buske eller lignende vegetation. Ejendommen er visuelt afskærmet fra omgivelserne ved læhegn og eksisterende byggeri mod nord, syd og øst og delvist mod vest. Den nye hal vil kun være synlig fra en kortere strækning på Mølgårdvej, der er adgangsvej for Mølgårdvej 27 og 33. Det er kommunens vurdering, at den nye hal ikke vil have indflydelse på oplevelsen af større uforstyrret landskab.

Det er derfor kommunens vurdering, at udvidelsen af minkfarmen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af områdets landskabelige værdier.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget er lokaliseret i overensstemmelse med den eksisterende og planmæssige kultur- og landskabsmæssige anvendelse i området.

Samlet set er det kommunens vurdering, at de ansøgte udvidelser ikke vil ændre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger skriver flg. vedr. mulige uheld:

Beskrivelse af risici

Gylleudslip.

Beskrivelse af mulige uheld

Utæt tank, udslip ved læsning og udslip ved pumpning.

Beskrivelse af risikominimering.

Kørselsveje ved tank er i god stand, og der er god plads omkring tanken. Tanken er omfattet af 5 års beholderkontrol, og der er monteret gyllealarm på tanken. Der anvendes selvlæssende lastvogne, som ikke kan overfyldes.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger ikke i områder, der er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser eller som nitrattfølsomme indvindingsoplande (NFI).

Der er to olietanke på ejendommen. Olietanke er omfattet af Olietankbekendtgørelsen, som fastlægger reglerne for tankenes indretning, drift, vedligeholdelse og sløjfning med henblik på at sikre mod forurening. Kommunen fører tilsyn efter bekendtgørelsen med at reglerne overholdes. Olietanke skal således ikke reguleres af en miljøgodkendelse, hvorfor der ikke fastsættes vilkår for husdyrbrugets olietanke i denne afgørelse, bortset fra et vilkår om, at tankene skal drives efter Olietankbekendtgørelsen.

Kommunen finder, at der ved vilkår bør sikres mod forurening fra kemikalier og oplag af olier. Der stilles derfor vilkår om, at flydende olier og kemikalier skal opbevares således, at de ikke kan give anledning til forurening af jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer.

Endvidere stilles vilkår om, at tankning skal ske på et tæt, befæstet areal og således, at spild ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer.

Kommunen finder, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler generelt er tilstrækkelige til at sikre mod forurening fra gyllehåndtering i forbindelse med eksisterende gyllebeholdere. Der stilles dog vilkår om, at pumpning til og fra gyllebeholderen skal foregå under opsyn.

Kommunen finder, at der på et husdyrbrug af denne størrelse bør forefindes en beredskabsplan, som sikrer, at der i forbindelse med uheld kan ske hurtig og målrettet indsats til begrænsning af forurening af det eksterne miljø. Der stilles vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan og fremsendelse af denne til tilsynsmyndigheden, senest 3 måneder efter godkendelsen er taget i anvendelse. Det fremgår af vilkåret, at der til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen.

Der stilles desuden vilkår om alarmering af alarmcentralen i tilfælde af uheld, hvor der er risiko for forurening.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, fosfor og nitrat i forhold til overfladevand, såvel som i forhold til grundvand, samt for lugt (vurderet ovenfor).

Disse beskyttelsesniveauer (jf. bekendtgørelsens bilag 3) skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige virkninger på miljøet ved godkendelser efter §§ 10, 11, 12 og 16 i Husdyrloven.

Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen for hver ansøgning skal foretage en konkret vurdering, samt at der på den baggrund i særlige tilfælde kan stilles vilkår, som rækker udover det beskyttelsesniveau, der er fastsat i bekendtgørelsen. Det vil være tilfældet, hvis der er naturområder, som kommunen vurderer ikke beskyttes tilstrækkeligt af det fastlagte beskyttelsesniveau.

I henhold til § 8 og § 11 i Habitatbekendtgørelsen¹⁴ skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter, jf. bekendtgørelsens § 7 og § 11.

Ammoniakpåvirkning af naturområder fra anlægget

Som en følge af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer gælder for ammoniak et generelt reduktionskrav for godkendelsespligtige husdyrbrug. Det indebærer, at der i forbindelse med alle miljøgodkendelser er fastsat et generelt standardkrav til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager. Kravet vedrører alene reduktion af den forøgede emission, altså ammoniakemissionen fra selve udvidelsen, samt for stalde, der renoveres.

¹⁴ BEK nr. 926 af 27/06/2016 – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Ammoniakemissionen fra stald og lager skal reduceres med 30 % i forhold til det fastsatte referencestaldsystem.

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbåren kvælstof (ammoniakfordampning).

Det fremgår af ansøgningen, at den ansøgte udvidelse vil give anledning til en stigning i emissionen af ammoniak (siden 2007) på 233 kg N/år, og at husdyrbrugets samlede emission herved bliver på 5.183 kg N/år.

Det fremgår videre, at projektet opfylder kravet om 30 % ammoniakreduktion med en margin på 2.109 kg N/år.

Kommunens vurdering

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med kortlægningen af naturområder i nationale datasæt på Danmarks Arealinformation kan kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

I ovenstående afsnit "Driftsbygningerne" og "Gødningsproduktion og opbevaring" har kommunen fastsat vilkår, som sikrer, at den ammoniakreducerende effekt af de anlæg og driftsformer, som bringes i anvendelse på husdyrbruget, mindst modsvarer den i ammoniakberegningerne forudsatte effekt.

Supplerende vurdering, herunder af internationale naturbeskyttelsesområder og visse arter

Påvirkning af natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler

Afstanden fra Mølgårdvej 29 til nærmeste punkt i internationalt naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 88, *Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde*, er ca. 4,4 km.

Området er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Områdets centrale elementer er de store fredede hede- og skovområder ved Nørholm Gods og Karlsgårde Sø med omgivende naturarealer, en stor strækning af Varde Å, dele af Ansager Å og Grindsted Å med tilstødende eng- og mosearealer. Nørholm Hede er en stor sammenhængende hede af national betydning med en mosaik af tørre og våde hedearealer. I området findes også partier af indlandsklitter. Samtlige arter der indgår i udpegningsgrundlaget, er knyttet til vandløbene i området, herunder bl.a. snæblen, flodperlemusling, bæk-, flod- og havlampret. Ligeledes er odderen registreret i området.

Især næringsstofbelastningen fra luften udgør en trussel mod områdets store hede-, mose- og overdrevsarealer. Ligeledes er også tilgroning med træer, buske og høje urter en trussel.

Kommunens vurdering

Da ejendommen er placeret mere end 4 km fra det nærmeste punkt i Natura 2000 området, *Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde*, vil en øget ammoniakemission fra ejendommen ikke i sig selv kunne medføre en væsentlig

påvirkning. Der vil i en afstand på 4 km eller mere ikke kunne måles hverken nogen mer- eller totaldeposition fra ejendommen.

På baggrund af ovennævnte er det Billund Kommunes vurdering, at godkendelsen af det ansøgte projekt på Mølgårdvej 29 ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af EF-habitatområdet, *Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde*, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede):

Arter der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12¹⁵ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Bilag IV arter, der kan have levested ved husdyrbruget på Mølgårdvej 29, kunne være spidssnudet frø, løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langøret flagermus. Derudover vil odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindeligt udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander. Alle tre arter er på Habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er desuden rødlistet.

Stor vandsalamander (Triturus cristatus)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Spidssnudet frø (Rana arvalis)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever uden for yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenet, og moser og enge er blevet afvandet. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

¹⁵ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtigelse til at sikre løgfrøens levesteder. Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Løgfrøen er fredet og findes på Habitatdirektivets bilag IV. Arter der fremgår af direktivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Odder (*Lutra lutra*)

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er bl.a. registeret i Varde Å, Ansager Å og Grindsted Å. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

Kommunens vurdering

Der ligger flere § 3 registrerede søer indenfor 1000 meter af anlægget. I afsnittet nedenfor vurderes ammoniakpåvirkningen i søerne. Nærmeste registreringer i Billund Kommune af Bilag IV padden til søerne er mere end 9 km.

Det ansøgte byggeri har ingen direkte fysisk indflydelse på § 3 søerne i området. En miljøgodkendelse af projektet vil heller ikke medføre fysisk påvirkning af nærliggende vandløb, ligesom driften af ejendommen ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af nærliggende vandløb.

Miljøgodkendelse af Mølgårdvej 29, 7200 Grindsted vurderes ikke at have nogen væsentlig påvirkning på de omtalte Bilag IV arter eller deres levesteder.

Ud over Bilag IV arterne nævnt i afsnittet har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en godkendelse af det ansøgte projekt.

Påvirkning af ammoniakfølsom skov:

Indenfor en radius af 1000 meter fra ejendommen ligger enkelte potentielt ammoniakfølsomme skove, bl.a. Ballebæk Plantage (punkt 9 i bilag 3).

Ammoniakfølsom skov (Kategori 3-natur iht. bilag 3 i

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) er arealer uden for Natura 2000-områder,

- hvor der har været skov i mere end 200 år, så der er tale om skovjordbund,

- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, så jordbunden ikke har været dyrket mark i mere end 200 år, eller
- der er tale om skov med naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter.

På ingen af de pågældende arealer er der skov på de høje målebordsblade (opmålt 1862-1899), men mose eller hede på nogle. På de lave målebordsblade (opmålt 1928-1945) er Ballebæk Plantage markeret som plantage. I dag er hovedparten af arealerne opdyrket land eller § 3 registreret naturareal. Kommunen har ikke kendskab til naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter i de nævnte skove.

Kommunens vurdering

Det er Billund Kommunes vurdering, at hovedparten af arealerne ikke opfylder kriterierne for ammoniakfølsomme skove. Det er kommunens vurdering, at dele af Ballebæk Plantage (punkt 9 i bilag 3) kan være ammoniakfølsom skov, og dermed omfattet af Kategori 3 natur, for hvilken der i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er fastsat et beskyttelsesniveau på max. 1,0 kg N/ha/år i merdeposition. Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet et fald i merdeposition på 0,2 kg N/ha i punkt 9. Da merdepositionen ligger under beskyttelsesniveauet, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på skoven.

Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3:

Indenfor en radius af 1000 meter fra ejendommen ligger flere udpegede § 3 områder, heraf nogle i Varde Kommune. Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet på merbelastning og totalbelastning fra det ansøgte projekt til 8 repræsentative § 3 områder. De udpegede naturarealer er vist i bilag 3.

Naturpunkt nr.	Naturtype	Kategori*	Korteste afstand fra kilde (m)	Merbelastning fra det ansøgte projekt (kg N/ha)	Totalbelastning fra virksomheden (kg N/ha)
1	Mose	3	490	0,0	0,4
2	Mose	3	620	0,0	0,4
3	Mose	3	590	0,0	0,4
4	Mose	3	670	0,0	0,3
5	Mose	3	850	0,0	0,7
6	Mose	3	900	0,0	0,4
7	Mose	3	775	0,0	0,3
8	Mose	3	730	0,0	0,2

*Jf. bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Moser og heder hører til Kategori 3-natur, for hvilke der i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat et beskyttelsesniveau på maks. 1,0 kg N/ha/år¹⁶ i merdeposition. Naturpunkterne 1-8 repræsenterer § 3

¹⁶ Jf. bilag 3 til godkendelsesbek. gælder at kommunen for kategori 3 natur har mulighed for at tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha/år.

moser. Da hverken mer- eller totaldeposition på disse arealer overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at med overholdelse af dette beskyttelsesniveau, vil der ikke kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne.

Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauerne for ammoniakdeposition på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauerne, jf. bilag 3 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Udover ovennævnte naturtyper er der også en del søer i området. Hovedparten af næringsstofflørslen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra de tilstødende arealer. Kommunen har ingen gældende retningslinjer for søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burde behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrloven. Husdyrlovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger samt brunvandede søer og vandhuller. Kommunen vurderer, at ingen af søerne indenfor 1000 meter af anlægget hører til disse kategorier. Det er derfor kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke medfører en væsentlig negativ påvirkning af søerne ved deposition af luftbåren ammoniak.

Kommunens vurdering

Billund Kommune har bedt Varde Kommune udtale sig om, hvorvidt de har bemærkninger i forhold til naturvurdering. Varde Kommune har i mail af 23. oktober 2017 tilkendegivet, at de ikke har bemærkninger.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af nævnte naturforhold. Kommunen finder således ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Grundlag

Vedrørende krav om redegørelse for BAT for husdyrbrug omfattet af § 11 i Husdyrloven fremgår af WIKI-vejledningen, at såfremt der er udarbejdet BAT-standardvilkår for de pågældende dyretyper, skal der redegøres for virksomhedens muligheder for at anvende de teknikker, der er beskrevet i disse. For husdyrbrug, hvor der ikke er udarbejdet BAT-standardvilkår, skal kommunen

tage udgangspunkt i principperne i BAT-standardvilkårene og følge praksis fra Natur- og Miljøklagenævnet.

Kravet om anvendelse af BAT gælder for både de eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en etablering, udvidelse eller ændring, idet det dog forudsættes, at krav til eksisterende anlæg fastlægges med rimelige tidsfrister, samt under hensyntagen til, at omkostningerne ved implementering i eksisterende anlæg kan være uforholdsmæssigt store.

BAT betragtes som en ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at anvendelse af BAT ikke afhænger af, om der er tale om følsomme eller robuste omgivelser.

Ansøger anfører flg. vedr. BAT-management:

Management for minkfarme er for mange punkter beskrevet i Bekendtgørelse nr. 1428 om pelsdyrfarme med tilhørende vejledning om pelsdyrfarme fra den 25. marts 2004 og bekendtgørelse nr. 1734 om beskyttelse af pelsdyr. De to bekendtgørelser giver retningslinjerne for driften af minkfarme med hensyn til miljøforhold og indhusning af dyrene.

Kommunens vurdering

Der er ikke udarbejdet BAT-standardvilkår for pelsdyrfarme på nuværende tidspunkt.

I forhold til ammoniakfordampningen er der fastsat nogle krav til minkfarme, og i en nyere afgørelse har Natur- og Miljøklagenævnet sat et BAT-niveau for minkfarme omfattet af § 11 miljøgodkendelser. Miljøstyrelsen har siden udmeldt nogle specifikke krav i forhold til BAT med baggrund i nyere VERA-tests. Kommunen har foretaget en vurdering af disse forhold under ovenstående afsnit "Driftsbygninger".

Kommunen har herudover i den ovenstående miljøtekniske gennemgang foretaget en vurdering af følgende forhold:

1. Anvendelse af godt landmandskab

Anvendelse af BAT inden for områderne:

2. Foder
3. Staldindretning
4. Forbrug af vand og energi
5. Opbevaring af husdyrgødning

Det er på ovenstående baggrund kommunens vurdering, at der med de valgte løsninger for ombygninger, udvidelser, samt fremtidig drift, træffes de nødvendige foranstaltninger – herunder i sammenhæng med de stillede vilkår - til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Ophør

Ansøger oplyser flg. vedr. produktionsophør:
Hallerne bliver tømt og rengjort.

Kommunens vurdering

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal ansøgere om godkendelse efter Husdyrlovens § 11 ikke oplyse om foranstaltninger ved ophør af landbrugsproduktionen på ejendommen, men i godkendelsen skal der fastsættes vilkår herfor.

Der stilles derfor vilkår, som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

Alternative muligheder

Ansøgningen indeholder ingen oplysninger vedr. overvejede alternativer.

Kommunens vurdering

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal ansøgere om godkendelse efter lovens § 11 ikke oplyse om overvejede alternativer eller 0-alternativet.

I henhold til Husdyrlovens § 24, stk. 2 skal der for afgørelser efter lovens § 11 og § 12, stk. 3 kun foretages vurdering af alternativer, hvis der er tale om en væsentlig miljøpåvirkning.

Kommunen finder ikke, at det ansøgte indebærer miljøpåvirkninger, som medfører, at der bør foretages en vurdering af alternativer.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.
- Energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt.
- Mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet.
- Produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt.
- Affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet.
- Der i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik.
- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Bilag

- Bilag 1. Lokalisering
- Bilag 2. Situationsplan
- Bilag 3. Natur inden for 1000 m af ejendommen
- Bilag 4. Indkomne hørings svar
- Bilag 5. Indkommet hørings svar, partshøring nr. 2